

Geboorteplaats
van een genie

Málaga

ARABISCHE PRACHT
MILITAIRE MACHT

Feniciërs en Romeinen
maar ook 20e-eeuwse kunst

KADES
om EINDELOOS
te FLANEREN

IN DE GOLVEN,
IN DE ARENA

creatieve
metamorfose

JUCHEN VOOR
BLAUW-WIT

MET
UITNEEMBARE
KAART

- 4
- 5
- 6
- 7
- 8
- 9
- 10
- 11

Málaga

Uitgeverij ANWB

Inhoud

Het belangrijkste eerst

Dit is Málaga

Málaga in cijfers

Wat is waar?

Kodakmoment

La Farola

Semana Santa

Espetos de sardinas

Het kompas van Málaga

15 manieren om je onder te dompelen in de stad

- 1 Hartje stad – **rond de Plaza de la Constitución**
- 2 De chicste straat – **Calle Larios**
- 3 Religieuze bouwkunst – **kathedraal en bisschoppelijk paleis**
- 4 In de ban van Picasso – **Plaza de la Merced**
- 5 Moorse erfenis – **Alcazaba en Gibralfaro**
- 6 Duik in de historie – **Teatro Romano en Museo de Málaga**
- 7 Bij de haven – **Muelle Uno en Muelle Dos**
- 8 Strand en stieren – **La Malagueta**
- 9 In en bij de markthal – **Mercado de Atarazanas**
- 10 Hippe wijk met straatkunst – **Soho**

- 11 Stadion van Málaga CF – **La Rosaleda**
- 12 Buiten het centrum – **Santa María de la Victoria**
- 13 Exotisch groen – **Jardín Botánico**
- 14 Het oosten – **Pedregalejo en El Palo**
- 15 Naar de monding van de Guadalhorce – **het zuidwesten**

Museumlandschap van Málaga

Semana Santa

Pauze, even rebooten

Overnachten

Eten en drinken

Winkelen

Uitgaan

Reisinformatie

Málaga-lingo

Register

Fotoverantwoording

Colofon

Herinner je je deze nog?

Het belangrijkste eerst

Moorse uitzichtpunten

Twee highlights van de stad, het Alcazaba en het Castillo de Gibralfaro (zie ook), zijn schitterende staaltjes Moorse bouwkunst die iedere Málaga-bezoeker op het programma zou moeten zetten. Hun ligging op de Monte de Gibralfaro zorgt bovendien voor prachtige panorama's van de stad. Ook aanbevolen bij zonsondergang.

Chiringuitos

Bij de chiringuitos, de gezellige strandtenten die je langs de kust vindt, staan vooral vis, schaal- en schelpdieren op de menukaart. De gegrilde sardientjes, *espetos de sardinas*, zijn er het populairst. Sprenkel er een beetje citroensap over en eet ze met je handen!

Calle Larios

Een nieuwe outfit kopen, een van de talrijke processies zien, van de oogstrelende architectuur genieten, een aantrekkelijke route nemen naar de Plaza de la Constitución, de andere wandelaars observeren, een ijsje eten, de kerstverlichting bewonderen: in de Calle Larios lijkt het eigenlijk altijd feest.

Zon, zand en zee

Málaga ligt aan de Costa del Sol, de 'Zonnekust'. En dat merk je maar al te goed. Er zijn meer dan 320 zonnige dagen per jaar en in de zomermaanden is de gemiddelde zeewatertemperatuur 22 graden. Dat maakt de stad tot een fantastische uitvalsbasis voor een strandbezoek.

De vier oudste kerken

In 1487 werd Málaga na een langdurig beleg heroverd op de Moren. Kort daarna verrezen er op last van de Katholieke Koningen vier prachtige kerkjes: Iglesia de Santiago, Iglesia de los Santos Mártiros, Iglesia de San Juan Bautista en Iglesia del Sagrario. Slenterend door de oude stad ontdek je ze vanzelf.

Niet zomaar een museum

Het Picassomuseum is de bekendste trekpleister, maar het Museo de Málaga (zie ook) verdient minstens zoveel aandacht. Een rijke collectie archeologie en kunst brengt de (cultuur)historische ontwikkeling van de stad voorbeeldig in kaart.

Urban sketches

Fijne pentekeningetjes van Málaga, hier en daar ingekleurd met waterverf: *urban sketcher* Luis Ruiz Padrón, architect van huis uit, is er een meester in. Tal van mooie plekjes in zijn geboortestad werden door hem vastgelegd. Een ruime keuze uit zijn werk is uitgegeven in het leuke: *Málaga: Cuaderno de viaje/Sketchbook*.

Semana Santa en meer

Velen dromen ervan een keer in hun leven de Semana Santa in Málaga mee te maken want dat is echt een unieke belevenis (zie ook). Maar ook als je niet in de week voor Pasen naar Málaga kunt komen, zijn er in de loop van het jaar volop mogelijkheden om eens een processie mee te maken bijvoorbeeld deze ter ere van de patroonheiligen van de stad, Ciriaco en Paula, op 18 juni. De beelden verlaten hier de Iglesia de los Santos Mártires.

Door Andalusië reizen en geen oog hebben voor Málaga? Ook mij overkwam het ooit. Maar inmiddels weet ik gelukkig beter: Málaga is een geweldige stad die een omweg meer dan waard is!

Vragen? Ideeën?

Laat het me weten! Mijn adres bij de ANWB:

@ anwbmedia@anwb.nl

Dit is Málaga

Picasso als magneet

In de eerste helft van 2017 trok de Alliance Française, in de Calle Beatas, flink wat nieuwsgierigen. Drie maanden lang lag daar immers het lijk van Picasso, gekleed in dat niet meer weg te denken blauw-wit gestreepte shirt. De handen gevouwen op de buik. Huh? Picasso opgebaard? Maar die is toch al in 1973 overleden en daarna begraven in de tuin van zijn Franse kasteel Vauvenargues? Inderdaad. De dode Picasso, bij wie velen een selfie kwamen maken, was nep. Het hyperrealistische lichaam, gefabriceerd van kunststof en voorzien van echt mensenhaar, was een creatie van de Spaanse kunstenaar Eugenio Merino, die daarmee niet voor de eerste keer stof deed opwaaien. Zijn dode Franco in een koelkast, bijvoorbeeld, en kunstenaar Damien Hirst die zichzelf in zijn hoofd schiet, hadden de gemoederen eerder ook al behoorlijk verhit. De vraag is natuurlijk waarom Merino voor zo'n aanstootgevend beeld koos. Hij wilde daarmee protesteren tegen de toename van het massatoerisme in Málaga, die in zijn ogen voor een belangrijk deel te wijten is aan de fanatieke promotie van de stad als geboorteplaats van Picasso. Merino wilde zo de bezoekers dwingen tot nadenken over de 'Disneysering van Málaga'.

Het is waar dat er steeds meer vakantiegangers Málaga ontdekken. Merino wil erop wijzen dat Málaga op die manier megatrekpleisters als Venetië en Barcelona achterna gaat, die steeds drukker, vuiler en onbetaalbaarder voor de plaatselijke bevolking worden. Die vergelijking lijkt (vooralsnog?) overdreven, maar dat Picasso nogal wordt uitgebuit, kan moeilijk worden ontkend. Uiteindelijk heeft de legendarische kunstenaar slechts de eerste tien jaar van zijn leven in Málaga gewoond. En de collectie van het Museo Picasso kan niet tippen aan die van het Picassomuseum in Parijs.

Stad van biznagueros

Ze dragen zwarte broeken, witte overhemden en rode sjerpen rond hun middel, de *biznagueros*, de mannen die geurige witte bloemen verkopen, *biznagas*, 'geschenken van God' in het Arabisch (zie foto 27). Vooral op de Plaza de la Constitución en in en rond de Calle Larios is de kans groot dat je ze tegenkomt. De *biznagas* worden op een ingenieuze manier gemaakt. De witte bloemetjes van de jasmijn worden, als ze nog dicht zijn, gestoken op de punten van het

'geraamte' van een gedroogde schermbloemige (*Amni visnaga*). Als de witte knopjes dan 's avonds opengaan, verspreiden ze een heerlijke geur, die bovendien muggen op afstand zou houden. De in de stad bijzonder geliefde *biznaguero* is in brons vereeuwigd door de in Málaga geboren kunstenaar Jaime Fernández Pimentel; je vindt het beeld in de Jardines de Pedro Luis Alonso.

De verdwenen cenacheros

"Het is een wonderlijk gedoe hier," vond Max en net had hij dit gezegd of daar liep een man hem met kleine snelle dribbelpasjes voorbij. Hij hield zijn armen in z'n zijde en aan zijn ellebogen, aan twee lange, dunne touwtjes, hingen bijna op den grond, twee platte mandjes. "Dat zijn nu de bekende vischverkoopers hier uit Malaga, die komen zoo met hun visch, die zij gevangen hebben, naar de stad loopen." Even voor hen, bij een fontein, hield de man stil, zette zijn twee mandjes neer, sprenkelde vlug wat water er over en liep toen weer snel door. "Waarvoor doet hij dat?" vroeg Rudi. 'Op deze manier houdt hij zijn visch koel,' antwoordde tante Lucie.' In het kinderboek *Rudi's Spaansche avonturen* uit 1931 van Dick Laan, die in Nederland vooral bekend is als de geestelijk vader van Pinkeltje, figureert een *cenachero*, een traditionele visverkoper, net als de *biznaguero* tegenwoordig een symbool van Málaga. Met dit verschil dat de *cenachero* uit het straatbeeld is verdwenen. Een bronzen beeld houdt zijn nagedachtenis in ere: *El Cenachero*, met een hoed op tegen de brandende zon, staat dicht bij het toeristenbureau op de Plaza de la Marina. Het is in 1968 gemaakt, net als de *biznaguero* door Jaime Pimentel. De twee balancerende mandjes, de *cenachos*, werden destijds gemaakt van espartogras. Behalve ansjovis werden er ook sardientjes en makrelen mee vervoerd.

De kathedraal van Málaga.

Boquerones als bijnaam

De ansjovis, de *boquerón*, is aan de Costa del Sol een graag gegeten vis, die voor de kust nog altijd veel gevangen wordt en waarvoor talrijke recepten bestaan. In zijn geheel gefrituurd of gebakken (*frito*) of bijvoorbeeld urenlang gemarineerd in azijn (*en vinagre*). Voor de Malagueños is de vis zelfs het symbool van hun culturele identiteit geworden. Vol trots noemen de inwoners zichzelf *boquerones*. En zelfs de voetbalprofs van Málaga CF heten liefkozend Los Boquerones.

Málaga in cijfers

1

toren heeft de kathedraal, de tweede kwam nooit af.

5

steden in Spanje zijn groter dan Málaga.

10

jaar was Pablo Picasso toen hij Málaga voorgoed verliet.

41

broederschappen mogen meedoen aan de Semana Santa.

130

meter hoog is de Monte de Gibralfaro met daarop het gelijknamige kasteel.

200

treden (ongeveer) brengen je naar het dak van de kathedraal.

265

kraampjes heeft de Mercado de Atarazanas.

300

meter lang is de catwalk in de Calle Larios tijdens de Fashion Week.

398,25

km² is de totale oppervlakte van de stad.

408

palmen sieren de Palmeral de las Sorpresas.

2905

uren per jaar schijnt de zon (gemiddeld).

30.044

toeschouwers passen er in voetbalstadion La Rosaleda.

75.000

van de 569.000 inwoners zijn lid van een broederschap.

725.544

lampjes telde de kerstverlichting van de Calle Larios in 2017 (plus nog eens 4500 stuks die uit en aan konden).

40.000.000

euro kostte het om het Palacio de Aduana om te toveren tot het het Museo de Málaga.

1487
is het jaar waarin Málaga
werd heroverd op de Moren
(Reconquista).

Wat is waar?

Bienvenido. Welkom in Málaga. Als je met het vliegtuig aankomt, land je op Aeropuerto de Málaga-Costa del Sol. Die dubbele naam verraadt al dat veel toeristen die hier arriveren niet zozeer de stad op het oog hebben, maar voor de zonnige stranden komen en Málaga misschien zelfs links laten liggen. Terecht is dat niet, want de geboortestad van Pablo Picasso is veelzijdig genoeg om je er een paar dagen (of meer) te vermaken. Málaga is een ideale bestemming voor een stedentrip!

Centro

Vanaf het vliegveld, dat zo'n 8 km ten zuidwesten van de stad ligt, zijn er goede verbindingen met het centrum. Eerst steek je de Guadalhorce over, de rivier die helemaal in het westen ligt, daarna de Gualmedina. Direct ten oosten van die tweede rivier ligt het oude centrum van Málaga, aan de oostkant begrensd door een berg, de Monte Gibralfaro. In het zuiden begrensd door de Alameda Principal en in het verlengde daarvan de Paseo del Parque. In het oude stadshart bevinden zich de **kathedraal** (☞ kaart 2, F 5), het bisschoppelijk paleis, talloze schilderachtige straatjes en fraaie kerkjes, de **Plaza de la Constitución** (☞ kaart 2, E 5), de **Plaza de la Merced** (☞ kaart 2, F-G 4) – met het geboortehuis van Picasso – maar ook de brede, chique winkelstraat **Calle Larios** (☞ kaart 2, E 5-6). Gesitueerd tegen de Gibralfaro vormen het **Romeinse theater** en het **Alcazaba** (☞ kaart 2, G 4-5), het Moorse paleis, monumentale getuigenissen van de rijke historie van de stad. Op de berg prijkt het Moorse **Castillo de Gibralfaro** (☞ H 4), de burcht vanwaar je uitzicht hebt op de stad en het havengebied.

Havengebied

Dankzij een rigoureuze opknopbeurt is het havengebied tegenwoordig een trekpleister van formaat. De **Muelle Dos** (☞ kaart 2, F-G 6) is de grootste eyecatcher met zijn bijna futuristisch ogende pergola genaamd Palmeral de las Sorpresas, waaronder heerlijk kan worden gewandeld en gefietst. De haaks hierop liggende **Muelle Uno** (☞ G-H 6-7), de kade waaraan altijd veel pleziervaarders liggen

aangemeerd, biedt een moderne aaneenschakeling van winkels, cafés en terrassen. Waar beide havenkades bij elkaar komen, ligt de kleurige kubus van het **Centre Pompidou** (☞ kaart 2, H 5-6) van Málaga.

Strand en kunst

De Muelle Uno ligt aan de westelijke kant van de landtong die in de Middellandse Zee priemt. Dit is de wijk **La Malagueta** (☞ G-J 5-7), met in het noorden de gelijknamige stierenvechtarena en in het zuiden de forse vuurtoren, La Farola. Aan de oostzijde van La Malagueta, dus vlak bij het oude centrum, strekken zich stranden uit. Met de bijbehorende *chiringuitos* (strandtenten). Ten zuiden van de Alameda Principal heeft **Soho** (☞ D-F 6-8) zich ontwikkeld tot de meest artistieke wijk van Málaga. Je treft er een indrukwekkende verzameling straatkunst én het aantrekkelijke museum voor contemporaine kunst **CAC** (☞ D 7).

Noorden en westen

Ten noorden van het oude centrum strekt de stad zich op de linkeroever van de Guadalmedina uit tot aan de kruising van A45 en de A7. Ten noorden daarvan ligt de schitterende **Jardín Botánico** (☞ kaart 3, C 1). Tussen de botanische tuin en het centrum liggen de indrukwekkende begraafplaats **San Miguel** (☞ bij F 1) en de **Santa María de la Victoria** (☞ H 2).

Als je vanuit het oude centrum een brug over de Guadalmedina neemt, beland je in de moderne wijk **El Perchel** (☞ C-D 5-6). Hier zijn het treinstation María Zambrano, het busstation, diverse grote winkelcentra (Larios, Vialia) en het gerenommeerde warenhuis El Corte Inglés. Langs de Guadalmedina, een stuk verder naar het noorden, ligt de trots van voetbalclub Málaga, het stadion **La Rosaleda** (☞ kaart 3, C 2).

Zuidwesten

De Avenida Manuel Agustín die aan de zuidkant van Soho loopt, gaat in westelijke richting over de rivier de Guadalmedina en wordt dan de Paseo Antonio Machado. Via deze kustweg bereik je een lange boulevard met erlangs een breed strand. Tussen de (vaak aardige sociale) woningbouw hier liggen twee prettige parken (Parque de Huelin, Parque del Oeste), het **Auto- en Modemuseum** en het **Russisch Museum** (☞ kaart 3, B 3). Helemaal aan het eind van de boulevard stuit je op de rivier de **Guadalhorce** (☞ kaart 3, B 4), waarvan de delta een beschermd natuurgebied vormt.

Oosten

Vanuit La Malagueta kun je de kust verder verkennen in oostelijke richting. Direct

na de Gibralfaro ligt de woonwijk **El Limonar** (☞ **L-M 3-4**) met sjeke huizen en weelderig groen. Nadat je de prachtige uitspanning Baños del Carmen bent gepasseerd, beland je in **Pedregalejo** (☞ **bij M 4**), waar de authentieke scheepswerf Astilleros Nereo de show steelt. Een brug over de rivier de Jaboneras brengt je in **El Palo** (☞ **bij M 4**), dat net als Pedregalejo over veel restaurants langs de boulevard beschikt. De stranden van Pedregalejo en El Palo liggen fraai ingesloten.

Kodakmoment

La Farola

La Farola, de op dit moment blauwe vuurtoren, waakt over de haven van Málaga, waar plezierjachten en een cruiseschip liggen aangemeerd. De passagiers trekken de stad in, of misschien ook niet, want op de Muelle Uno, de kade die hier baadt in het licht, zijn ook tal van terrassen en winkels.

Semana Santa

Tijdens de Paasweek is het dringen om alle processies te kunnen bewonderen. Hier zijn 220 broeders van de Hermandad de la Cena in actie. Zij dragen op Witte Donderdag een troon waarop het Laatste Avondmaal is uitgebeeld.

Espetos de sardinas

Om het vuur aan te wakkeren, heeft de 'espetero' het bootje in de juiste richting gedraaid en wappert hij met een stuk karton. De sardientjes zijn op een spies ('espeto') geregen en naast het vuur in het zand geplaatst. Er zullen die avond nog veel vissen geroosterd worden, want die vinden gretig aftrek bij de populaire 'chiringuitos' (strandtenten).

Het kompas van Málaga

1

Hartje stad – rond de Plaza de la Constitución

Plaza de la Constitución is het bruisende hart van Málaga. Het historische hart ook: van oudsher werden er markten en stierengevechten gehouden. Een centrale functie heeft het schitterende plein nog tijdens de Semana Santa en de Feria, maar belangrijke gebouwen als het stadhuis, de burgemeesterswoning, het gerechtshof en de gevangenis zijn er verdwenen.

Beeldbepalend op het plein is het rijtje huizenhoge palmen, maar vooral de slanke 16e-eeuwse fontein, de **Fuente de Génova** , in Italiaanse renaissancestijl uit marmer vervaardigd.

Plaza de la Constitución

Koffie precies

Je moet koffie hebben gedronken bij **Café Central** ① op de Plaza de la Constitución, anders ben je niet echt in Málaga geweest. Overdreven? Misschien, maar op dit terras, op de hoek met de Calle Santa María, kun je heel goed gluren naar de bedrijvigheid op het plein, van oude vrouwtjes met uitpuilende boodschappenkarren tot segwaytoeristen die hun gids gehoorzamen. Maar bestel er niet gewoon koffie! Central heeft een keur aan mogelijkheden, van *solo* (de sterkste zwarte koffie) tot *nube* (met de meeste melk), met ertussenin *mitad* (half-om-half). Binnen hangt een vaak gefotografeerd tegeltableau met alle opties. En bevallen de glazen je waarin de koffie wordt geserveerd? Pik ze dan niet: ze zijn binnen gewoon te koop.

*In de kroeg van Chinitas sprak Paquiro tot zijn broer:
Ik ben moediger dan jij, een betere stierenvechter en zigeuner.*

*In de kroeg van Chinitas sprak Paquiro tot Frascuelo:
Ik ben moediger dan jij, een betere zigeuner en stierenvechter.*

*Frascuelo pakte zijn horloge en sprak als volgt:
Deze stier moet sterven vóór half vijf.*

Zo luidt het gedicht 'Café de Chinitas' in Lorca's *Verzamelde gedichten* (vertaling Bart Vonck).

Steegje met charme

In het tweede pand rechts naast Café Central zit een doorgang naar de **Pasaje de Chinitas** 2. Deze wordt gevormd door een mooie poort die afkomstig is van het augustijnerklooster dat hier vroeger stond. Loop dit sfeervolle steegje, met aan weerszijden geelgetinte panden met fraai siersmeedwerk, vooral even in. Halverwege is een gezellig rond pleintje met wat restaurants plus terras. Tussen 1857 en 1937 zat hier een befaamd *café cantante*, **Café de Chinitas**, waar talrijke artiesten van naam op de planken stonden, onder wie flamencozanger Juan Brea. Hij ontwikkelde een heel eigen stijl en verwierf zo veel faam dat hij als eerste flamencozanger aan het Hof een optreden mocht verzorgen voor het koningspaar. De lijst met bezoekers van Chinitas is eigenlijk nog imposanter. Onder hen Picasso, Salvador Dalí en Federico García Lorca. Een tegeltableau op het pleintje herinnert eraan dat Lorca het etablissement vereeuwigde in zijn bekende lied 'Café de Chinitas' (zie hiernaast).

In het tweede deel van de Pasaje de Chinitas, richting Calle Fresca, kun je even in een tijdmachine stappen als je een blik naar binnen werpt bij de fantastische **Taller de Afilados** 3, een ouderwetse scharenslijper. In 1936 begon José Ocón in dit werkplaatsje messen en scharen te slijpen en zijn kleinzoon Manuel doet het nog steeds, en met precies dezelfde apparatuur als zijn grootvader!

INFO EN OPENINGSTIJDEN

Casa del Consulado 4: Calle Compañía s/n, tel. 952226410, ma.-vr. 11-14, 18-21, za. 11-14 uur, gratis.

Ateneo de Málaga 5: Calle Compañía 2, tel. 952 22 40 02, www.ateneomalaga.es, ma.-vr. 18-22 uur, gratis.

Santo Cristo de la Salud 6: ma.-vr. 10-20, za. 10-13 uur.

Sagrada Corazón 7: ma.-vr. 7-13, 18-20, zo. 10-14, 18-20 uur.

Santos Mártires 8: ma.-vr. 9.30-13.30, 18-20.30, zo. 11-14 uur.

Iglesia de San Juan Bautista 9: ma.-za. 10-13, 18-20, zo. 10.30-13 uur.

ETEN EN DRINKEN

Café Central 1: Plaza de la Constitución 11, tel. 952 224 972, www.cafecentralmalaga.com, dag. 8-24 uur.
Central is ook een restaurant.

Uitneembare kaart: kaart 2, E-F 4-5 | Bus 1, 3, 11, 14, 37, C1, N1

Onderdak voor cultuur

Aan het begin van de Calle Compañía, in de noordwesthoek van Plaza de la Constitución, bevindt zich het **Casa del Consulado** ■ 4. Dit neoklassieke gebouw van architect José Martín de Aldehuela uit 1785 heeft onder meer onderdak geboden aan een organisatie ten behoeve van agrariërs, de Montepío de Socorro a los Cosecheros. Het medaillon aan de gevel verwijst daarnaar; de spreuk erboven luidt: *Socorro al diligente, niega al perezosa*, oftewel 'Help de ijverigen, negeer de luiakken'. Tegenwoordig zijn er een oude bibliotheek, twee expositiehallen en een ruimte voor lezingen of concerten. Overigens wijzen de doorlopende balkons van dit pand erop dat ze ooit werden ontworpen en gebruikt om spektakels of evenementen op de Plaza beneden te kunnen gadeslaan.

Ook het buurpand heeft een culturele functie gekregen. Dit is het voormalige Colegio de los Jesuitas (1607), de jezuietenschool die bij de aangrenzende kerk hoorde en die later onder andere de kunstacademie huisvestte, de Escuela de San Telmo, waar Picasso's vader nog les heeft gegeven. Nu organiseert het **Ateneo de Málaga** ■ 5, in 1966 opgericht om de cultuur te bevorderen, er films, concerten, lezingen en tentoonstellingen.

Jezuïetenkerken

Toen de jezuiten in Málaga arriveerden, vestigden ze zich in een op deze plek reeds bestaande, aan Sint Sebastiaan gewijde kapel, maar die bleek al snel te klein. Bouwmeester Perdo Sánchez begon in 1598 aan een nieuwe kerk, de

Iglesia del Santo Cristo de la Salud 6, met een achthoekig grondplan. Binnen gaan alle ogen vrijwel automatisch naar het prachtige koepelgewelf.

Een heel andere uitstraling heeft de jongste kerk van de stad, de **Sagrada Corazón** 7: neogotisch, driebeukig en van beton. Fernando Guerrero Strachan, ook de architect van het stadhuis, bouwde de kerk in opdracht van de jezuiten tussen 1907 en 1920. Hij liet zich inspireren door Franse en Spaanse gotische voorbeelden (Toledo, Burgos). Binnen verdienen de gebrandschilderde vensters de aandacht evenals het prachtige gewelf van het transept, met daarin een achthoekig raam.

Iglesia del Sagrada Corazón.

Patroonheiligen en zigeuners

Van de jongste kerk kun je weer naar een van de vier oudste gaan: de **Iglesia de los Santos Mártires** 8. De martelaren waarnaar de kerk is genoemd, zijn de patroonheiligen van Málaga, Cyriacus en Paula, die in 303 stierven tijdens het bewind van Diocletianus. Je ziet ze ook afgebeeld op twee tegeltableaus aan de buitenzijde. Het nogal strenge uiterlijk van deze eind-15e-eeuwse kerk, in gotisch-Moorse stijl, contrasteert met het weelderige barokke interieur. In dit gebedshuis staan de beelden van maar liefst vier broederschappen, waaronder die van de Cofradía de los Gitanos: Nuestro Padre Jesús de la Columna en María Santísima de la O. Zij worden in de Semana Santa (zie ook 80-83) op de maandag, Lunes Santo, rondgedragen. Deze *cofradía* is gelieerd aan de zigeuners (*gitanos*) omdat het oorspronkelijk de broederschap van de ijzersmeden was en er veel zigeuners dit beroep uitoefenden.

Op 6 december 1978 werd in Spanje de grondwet aangenomen. Later werd de Plaza de la Constitución naar die historische gebeurtenis genoemd. En om dit extra te benadrukken werden in het plaveisel, ter hoogte van de doorgang naar de Pasaje de Chinitas, metalen platen aangebracht. Dit zijn voorpagina's van verschillende kranten die op 7 december over het heuglijke nieuws berichtten.

Een van de vier

De ouders van Antonio Banderas trouwden in de **Iglesia de San Juan Bautista** en de filmacteur zelf werd er gedoopt. Op Palmzondag (Domingo de Ramos) leidt Banderas de troon van de Virgen de Lágrimas y Favores (Maagd van Tranen en Gunsten), een beeld waarbij hij regelmatig gaat bidden. De San Juan is een van de vier kerken die kort na de Reconquista (1487) hun beslag kregen. Zoals ook bij de andere drie het geval is, werden ze in mudejarstijl gebouwd, maar kregen later veel barokke toevoegingen. Het beeld van de naamgever van de kerk, Johannes de Doper, is gemaakt door de in de Calle Madre de Dios geboren kunstenaar Francisco Ortiz (1717-1771), die met zijn sculptuur nationale bekendheid verwierf. Ortiz trouwde in de Sagrario.

Tot 1999 was de San Juan aan de buitenzijde wit gepleisterd, maar bij werkzaamheden werd ontdekt dat daaronder geometrische patronen in okergeel, rood en grijsblauw schuilgingen. Onderzoek toonde aan dat deze decoratie in 1732 werd aangebracht.

Een huwelijk in de Iglesia de San Juan Bautista.

Vijf ballen

Vijf mysterieuze ballen (*cinco bolas*) versieren de muur van de San Juan Bautista op de hoek met de straat die naar dit vijftal is genoemd, de Calle Cinco Bolas. Over hun betekenis doen verschillende verhalen de ronde. Stellen ze kanonskogels voor die de strijd tegen de Moren symboliseren? Of zijn het de vier elementen (aarde, lucht, water, vuur) met in hun midden een groene bal voor het geloof? Maar er is ook nog een derde verklaring. Naast de kerk was ooit een nonnenklooster met een geheime deur die toegang gaf tot een bordeel. De ballen zouden de mannen de weg hebben gewezen naar hun heimelijke plezier.

De intrigerende ballen op de San Juan Bautista.

→ OM DE HOEK

Loop vanaf de Plaza de la Constitución de **Calle Granada** 10 in. In de bloeitijd van de jasmijn staat er aan het begin vaak een biznaguero. Deze levendige straat slingert van het ene mooie plein naar het andere: de Plaza de la Merced (zie ook). Winkeltjes, cafés en restaurants wisselen elkaar af en maken de straat tot een van de populairste van de stad. Dat het uitstekende Casa Lola en het overbekende El Pimpi (zie ook en 93) hier gevestigd zijn, draagt daar zeker aan bij.

2

De chicste straat – **Calle Larios**

Naar de Calle Marqués de Larios kom je om te winkelen of te flaneren. Boven deze elegante, autovrije straat worden 's zomers doeken gespannen om de voetgangers tegen de felle zonnestralen te beschermen. De Larios is een van de duurste winkelstraten van Spanje. Heb je geen zin om etalages te bekijken, koop dan een ijsje bij Casa Mira of neem de grandeur van de schitterende eind-19e-eeuwse panden in je op.

Neem nu nummer 1, als je vanaf de Plaza de la Constitución komt direct aan je linkerhand: een prachtige ronde hoek met grote glazen erkers en mooi smeedijzerwerk. Dit is een ontwerp van Eduardo Strachan Viana-Cárdenas, die zich liet inspireren door voorbeelden uit Chicago. Zijn voorkeuren bepalen het uiteindelijke beeld van de hele Larios nogal, want hij had ook de hand in de panden op de nummers 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10-12 en 14! Die ronde hoeken zouden steviger zijn en als voordeel hebben dat de wind wat meer vrij spel krijgt in de straat. De broederschappen zijn er tijdens de Semana Santa trouwens ook blij mee want ze maken het makkelijker om met een *trono* op je schouders de hoek om te gaan.

Calle Larios in kersttijd.